
Esitys pakolaisten vastaanottoon varautumisesta ja kuntapaikoista päättämisestä

KhVi 21.11.2022 § 184
79/04.03.02/2022

Valmistelija

kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli, p. 050 389 2100
ELY-keskus Antti Kanninen, p. 029 502 9026

Kaakkois-Suomen ELY-keskus välittää alueensa kunnille ajankohtaista tietoa tilapäistä suojelua saavien, turvapaikanhakijoiden ja kiintiöpakolaisten tilanteesta (liite) ja esittää, että kunnat varautuvat pakolaisten vastaanottoon myös vuonna 2023. Osana varautumista kuntia pyydetään tekemään päätöksiä kuntapaikoista.

Kuntapaikkoja tarvitaan vuonna 2023 pakolaiskiintiössä saapuville, oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille sekä kotikunnan saaneille tilapäistä suojelua saaville. Kotoutumislakia on esitetty muutettavaksi 1.3.2023 alkaen siten, että myös tilapäistä suojelua saavat, jotka saavat kotikunnan ja siirtyvät vastaanottojärjestelmästä kunnan palvelujen piiriin, sisältyisivät kuntaanosoittamisen ja kuntakorvausten piiriin. Valtaosa tilapäistä suojelua saavista on Ukrainan kansalaisia. Muutos lisää kuntapaikkatarvetta vuonna 2023. Työ- ja elinkeinoministeriö on arvioinut, että vuonna 2023 tarvitaan noin 4200 kuntapaikkaa.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus toivoo että alueen kunnat tulisivat laajasti mukaan vastaanottotyöhön. Jokaisen kunnan tulisi varautua ottamaan vastaan vähintään kunnassa jo nyt asuvat tilapäistä suojelua saavat. Kuntapaikkoja tarvitaan myös oleskeluluvan saaville turvapaikanhakijoille ja pakolaiskiintiössä tuleville. Tarkkaa kuntapaikkojen määrää on vaikea arvioida, mutta kuntiin siirtyvien määrä tulee kasvamaan vuonna 2023 aiempiin vuosiin verrattuna.

- Tällä hetkellä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen toimialueella asuu 2000-2500 tilapäistä suojelua saavaa, joista osa tulee tarvitsemaan kuntapaikan.
- Lisäksi kuntiin tulee voida sijoittaa alueen kuntapaikoille allokoitavat kiintiöpakolaiset, joita vuosittain on ollut noin 50-90.
- Myös osa oleskeluluvan saavista turvapaikanhakijoista tarvitsee kuntapaikkaa.

Alueellamme sijaitsee ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten vastaanottovaiheen asumisyksikkö. Oleskeluluvan saaneille ilman huoltajaa tulleille lapsille on tällä hetkellä tarjolla kuntapaikkoja Kotkasta. Lasten ja nuorten asuminen järjestetään tyypillisesti perheryhmäkodissa tai tuetussa asumisessa.

Kunnissa on varauduttava myös kiireellistä uudelleen sijoittamista tarvitsevien kiintiöpakolaisten (nk. hätätapaukset) vastaanottoon. UNHCR:n määrittelemiä kiireellisiä uudelleensijoitusta tarvitsevia on noin 10 % Suomen kiintiöpakolaisista. Sijoittamisen kiireellisyys liittyy usein esimerkiksi terveyteen tai suojelun tarpeeseen.

ELY-keskus toivoo tietoa siitä, onko kunnassa halukkuutta ja mahdollisuutta ottaa vastaan kiireellistä uudelleensijoittamista tarvitsevia henkilöitä. Lisäksi he toivovat tietoa halukkuudesta vastaanottaa ilman

huoltajaa olevia lapsia ja nuoria, jos tähän on alueella tai valtakunnallisesti tarvetta. Tarvittaessa ELY-keskukset toimittavat mielellään kuntaan lisää tietoa aiheesta.

ELY-keskus pyytää kuntia ilmoittamaan jo varmistuneet kuntapaikat mahdollisimman pian ja syksyn 2022 aikana varmistuvat uudet kuntapaikat 30.11.2022 mennessä. Ilmoituksessa on hyvä olla kuntapaikkamäärän lisäksi tietoa mahdollisista toiveista koskien sitä, mille ryhmälle kuntapaikat ovat käytettävissä.

Virolahden kunnan tilanne

Kaakon kaksikon sivistys- ja hyvinvointilautakunnan johtavat viranhaltijat sivistys- ja hyvinvointijohtaja Auli Hyttinen, p. 050 389 2110 ja varhaiskasvatusjohtaja Outi Silander, p. 040 549 3335 esittävät jo toteutuneet toimet ja Virolahden kunnan mahdollisuudet varautua pakolaisten vastaanottoon Virolahden kunnassa;

Taustat:

Virolahdella on tällä hetkellä 27 tilapaista suojelua tarvitsevaa henkilöä. Miehikkälässä heitä on 26.

Pakolaisten **määrän lisääminen 6 perheellä** lisäresurssitarve olisi:

- asuntojen varaaminen ja kalustaminen
- pakolaisohjaajan työajan kasvattaminen nykyisestä 30 h/vko -> 38,25 h/vko
- kielitaidon osalta kyseeseen tulisivat englannin tai venäjänkielen hallitsevat

Varhaiskasvatus- ja esiopetuksen järjestäminen:

1) **Klamilan päiväkot**i voisi ottaa lapsia (tilapaikkamaksimilla) seuraaviin ryhmiin

0-3 v = 2 lasta,
3-5 v = 5 lasta ja
6 v = 6 lasta

- tällöin olisi tarve laajentaa päiväkodin kolme lapsiryhmää kolmen kasvattajan ryhmiksi palkkaamalla lisätyöntekijä tai mahdollisesti kaksi
- tällöin henkilöiden majoittuminen tulisi toteutua Klamilassa

2) **Virojoen päiväkodissa** ei ole vapaita varhaiskasvatus- ja ja esiopetuspaikkoja ennen 1.8.2023.

- Jos lisämajoittujalapsia tulee Virojoella, tulee perustaa uusi lapsiryhmä varhaiskasvatuksen ja/tai esiopetuksen käyttöön yleisesti jostakin asunnosta tai terveysaseman II kerroksesta.
- Kriittisenä riskitekijänä on palkattavan henkilöstön saaminen ja venäjänkielisen osaamisen varmistaminen lapsiryhmiin, joka on todettu syksyn osalta yhdeksi onnistumisen edellytykseksi.

Valmistava luokka:

- Valmistavan luokan oppilasmäärä on tällä hetkellä 12. Opetushallituksen suositus valmistavan luokan oppilasmääräksi on 8-10 oppilasta. Suurempi oppilasmäärä tarkoittaisi uuden ryhmän perustamista.
- Parin oppilaan lisäys nykyiseen ryhmään edellyttää koulunkäyntiavustajan palkkaamista:

Aikuisten kotoutumiskoulutus:

- Aikuisten kotoutumiskoulutuksen uuden kotoutumiskoulutuksen ryhmän aloittaminen edellyttää neuvotteluja ELY:n ja Ekamin kanssa.

Kotoutumislakia on esitetty muutettavaksi 1.3.2023 alkaen siten, että myös tilapäistä suojelua saavat, jotka saavat kotikunnan (edellyttää vuoden massaaoloa) sisältyisivät kuntaanosoittamisen ja kuntakorvausten piiriin. Virolahdella ja Miehikkälässä lakimuutos tarkoittaisi tilapäisen suojelun asukkaiden osalta sitä, että he siirtyisivät kunnan vuokra-asuntojen vuokralaisiksi.

Täällä asuvat ukrainalaiset toivovat tulevien sijoitustarpeessa olevien läheistensä sijoittamista tänne samalle alueelle.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli

Päätösehdotus

Päätösehdotuksessa on otettu huomioon tämänhetkinen tilanne ja kunnan aiemmat ratkaisut (resursointi, asumisratkaisut ja palvelutuonnon organisointi) pakolaisten ja tilapäistä suojelua tarvitsevien osalta. Varhaiskasvatuksessa Virolahdella on paikkoja Klamilan päiväkodissa. Tähän mennessä logistisesti (ohjaajatuki/kohderyhmän tarvitsevat palvelut) parhaimpina ratkaisuna olemme katsoneet, että tilapäistä suojelua tarvitsevat ukrainalaiset henkilöt ovat sijoittuneet kaikki kunnan keskustaajamaan Virojoelle. Hajautettu malli toisi liian suuria haasteita toiminnan tehokkaaseen organisointiin. Myös perusopetuksen osalta laajentaminen toisi eteen portaittain nousevia kustannuksia, kuten uuden valmistavan luokan ryhmän perustaminen. Pakolaisohjaajaresursoinnin osalta tilanne on, ettemme voi ottaa uusia kieli-/kansallisuusryhmiä vastaan pakolaisiksi.

Kunnanhallitus päättää nostaa tilapäistä suojelua tarvitsevien ukrainalaisten paikkoja aiemmin päätetystä 25 henkilöstä 35 henkilöön. Henkilöiden sijoittumispaikkana Virojoki. Varhaiskasvatus- ja peruskouluikäisten osalta joudutaan tekemään harkintaan paikkojen osalta. Varhaiskasvatuksen osalta Virojoen paikkatilanne paranee kesäkuussa 2023.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.